

वा० रा०

॥६८॥

विमनाः सौमित्रिस्तां रुदतीमार्तरूपामार्तस्येव कतरूपामालोक्य लोकानुसारत आश्वासयामासा ॥ सा च तं न किंचिदुवाच ॥ आश्वासनव्याजेन गमनविलंबं करोतीति कोपेनेति शेषः ॥ ३९ ॥ अभिवाद्य मनसेति शेषः ॥ किंचिदभिप्रणम्येति कायिकः स उक्तः ॥ अत्र किंचिदित्यनेन कोपः सूचितः ॥ यद्यपि कोपेपि यथोचितव्यवहारत्यागोलक्ष्मणस्यानुचितस्तथापि प्रतिज्ञोत्तरं तथैव स्वच्छायां संदर्श्य तस्या अग्निप्रवेशोद्यमेन छायाबुद्ध्या किंचित्पांजलित्वं किंचिदेवनमनमित्यनेन सूचितं ॥ कथमेनां रामेण विना त्यक्ष्यामीति बहुशो वेक्षमाणः अग्निप्रविष्टानवेति च वीक्षमाणः ॥ ४० ॥ इति रामाभि० वा० आर० पंचचत्वारिंशः सर्गः ॥ ४५ ॥ ॥ ७३ ॥ नचिरादिव शीघ्रमेवेत्यर्थः ॥ वि

तामार्तरूपां विमनारुदतीं सौमित्रिरालोक्य विशालनेत्रां ॥ आश्वासयामासनचैव भर्तुस्तं भ्रातरं किंचिदुवाच सीता ॥ ३९ ॥ ततस्तु सीतामभिवाद्य लक्ष्मणः कृतांजलिः किंचिदभिप्रणम्य ॥ अवेक्षमाणो बहुशः समैथिलीं जगाम रामस्य समीपमात्मवान् ॥ ४० ॥ इत्यार्षे श्रीम० वा० आर० पंचचत्वारिंशः सर्गः ॥ ४५ ॥ ॥ ७३ ॥ तया परुषमुक्तस्तुकुपितो राघवानुजः ॥ सविकांक्षन्भृशं रामं प्रतस्थे नचिरादिव ॥ १ ॥ तदा सा ददशग्रीवः क्षिप्रमंतरमास्थितः ॥ अभिचक्राम वै देहीं परिव्राजकरूपधृक् ॥ २ ॥ श्लक्ष्णकाषायसंवीतः शिखीच्छत्री उपानही ॥ वामे चांसे वसज्याथ शुभेयष्टिकमंडलू ॥ ३ ॥ परिव्राजकरूपेण वै देहीमन्ववर्तत ॥ तामास सा दातिव लोभ्रातृभ्यां रहितां वने ॥ ४ ॥ रहितां सूर्यचंद्राभ्यां संध्यामिव महत्तमः ॥ तामपश्यत्ततो वालां राजपुत्रीं यशस्विनीं ॥ ५ ॥

कांक्षन्विशेषेण कांक्षमाणः ॥ तत्सविधगमनमिच्छन्नित्यर्थः ॥ कांक्षिः शंकायामपि तेन रामं विरुद्धं शंकमानः शीघ्रमितोऽनपसरणे कार्यनाशाद्रामोपिविरुद्धः स्यादिति शंकमानः शीघ्रं जगामेति व्यंग्यं ॥ अतएव व्यवहितपूर्वसर्गं मारीचस्य तथा शब्दोत्तरं सीताविषयां महतीं चिंतामुक्त्वा ततः पुनरपि मांसार्थमितरस्मृगवधप्रवृत्तिरुक्ता सा विलंबायैव ॥ १ ॥ तदा लक्ष्मणस्यापगमे अंतरं रामलक्ष्मणयोरपसरणेनावकाशमासाद्य प्राप्य ॥ २ ॥ शिखी उपानहीति व्रीह्यादित्वादिनिः ॥ अनेन त्रिदंडिसन्यासविशेषः सूचितः ॥ तदुक्तं भारते ॥ रावणस्तुयति भूत्वा मुंडः कुंडी त्रिदंडिधृगिति ॥ तत्र मुंड इत्यनेन जटित्वव्यावृत्तिः ॥ कुंडं कमंडलुः ॥ यष्टिस्त्रिदंडात्मिका ॥ भ्रातृभ्यां परस्परं भ्रातृभ्यां रामलक्ष्मणाभ्यां ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥

आ० का०

॥६८॥